

Hiện đang có sự nghi ngờ, bất tín đáng kể giữa Hoa Kỳ và Trung Quốc khi hai cường quốc này ra sức gây ảnh hưởng trên thế giới, nhất là tại khu vực Biển Đông.

Binh lính Quân đội Giải phóng Nhân dân TQ (PLA) đang điều khiển pháo phòng không tại một căn cứ ở Trùng Khánh hôm 17/8/2010

AFP photo

Bất tín nhiẹm nhau

Lịch sử chung minh rằng những siêu cường có thể sống chung hoà bình với nhau khi cường quốc đang lên - như Trung Quốc hiện nay - nghĩ là không bị cạnh tranh trong khí thế trỗi dậy của mình trong khi cường quốc tiếp tục với thế số 1 toàn cầu - như Hoa Kỳ - tin rằng buộc phải hùng cường thế giới của họ không bị đe dọa.

Do đó, việc tăng cường quân sự của phe đi đôi với việc cạnh tranh bất tín nhiệm hầu như không thể tránh. Đó là nhận định của tạp chí The Economist mới đây qua bài tựa đề “Sự Nguy Hiểm Của Một Nước Trung Quốc Trỗi Dậy”.

Nhưng theo giới quan sát thì rõ ràng đang xảy ra là 2 siêu cường Mỹ-Trung đang lâm vào tình trạng ngày càng bất tín nhiệm nhau. Khi đó cạnh tranh và thế của TQ trên bình diện quốc tế, chuyên gia Bonnie Glaser thuộc Trung tâm Nghiên cứu Chiến lược và Quốc tế tại Washington đã

Washington nhận xét rằng sự bất tín nhiệm chính sách giữa Hoa Kỳ và Trung Quốc tiếp tục nghiêm trọng thêm.

Thậm chí cựu Ngoại trưởng Mỹ Henry Kissinger cũng bày tỏ quan ngại về nguy cơ giới lãnh đạo Mỹ-Trung trong vòng một thập niên sắp tới đang gieo mầm móng thù nghịch đáng ngại, mặc dù trước kia ông Kissinger tin chắc rằng Hoa Kỳ và TQ cùng có lợi qua sự hợp tác, chứ không phải kình địch nhau.

Và tờ The Economist cũng cảnh báo thêm rằng hiện không có nơi nào diễn ra sự kình địch mạnh mẽ như ngày gay gắt nhất giữa quân lực Mỹ và quân đội Giải phóng Nhân dân đang diễn ra ở Biển Đông.

Một cách cụ thể hơn, một trong những mối quan ngại của Hoa Kỳ, và nhiều nước khác, là Bắc Kinh xem chúng như ngày càng ráo riết hiện đại hóa quân đội, để có biệt tăng cường lực lượng quân ở Biển Đông và có hành động ngày càng gây hấn, cao ngạo hơn.

Bài tựa đề “TQ Tiếp Trung vào Sức Mạnh Quân Sự” đăng trên Washington Post phân tích hồi tháng 8 vừa rồi trích dẫn 1 báo phức tạp của Bộ Quốc Phòng Mỹ lưu ý rằng Bắc Kinh hiện đã thay đổi cách suy nghĩ về quân sự: Trước đây họ chú trọng tới chi phí quân Hoa Lục hàm ý rằng binh sĩ TQ chỉ bám theo vùng biên giới, nhưng giờ thì duy chỉ Trung Nam Hải chú trọng tới sách lược nhằm bủa vây điểu mà Bắc Kinh tin cho là quyền lợi của TQ – không phải hoàn toàn.

“Một mặt Mỹ cần có sự hợp tác của TQ để giải quyết một số vấn đề lớn trên thế giới. Nhưng ngược lại TQ là nước có thể thách thức và thử thách lãnh đạo của Hoa Kỳ.

GS Nguyễn Minh HùngCựu Phó Đô Đốc Mỹ Eric McVadon, chuyên gia cao cấp nghiên cứu vùng Á châu-TBD mới đây lưu ý rằng quy mô và mức độ đe dọa nghiêm trọng của Quân đội Nhân dân TQ hiện đã quá rõ rệt. Về vấn đề này, GS Nguyễn Minh Hùng, dạy môn Bang giao Quốc tế thuộc Đại học George Mason, tiểu bang Virginia, Hoa Kỳ nhận xét:

“Về mặt an ninh quốc phòng, thì không những Mỹ mà nhiều nước khác cũng quan tâm đến chuyển trình hiện đại hóa quân đội của TQ. Hoa Kỳ muốn Trung quốc phải minh bạch hơn

trong vñn ðñ này. Hoa Kñ ðñ t nghi vñn là TQ có bñ ai ðe doñ ðâu mà phñ i cñn tñ i quân ðñ i lñn mñ nh nhñ vñ y.

Vì thñ , mñ t mñ t Mñ cñn có sñ hñ p tác cñ a TQ ðñ giñ i quyñ t mñ t sñ vñn ðñ lñn trên thñ giñ i. Nhñ ng ngññ c lñ i TQ là nññ c có thñ thách thñ c vñ thñ lãnh ðñ o cñ a Hoa Kñ ."

Biñ n ðñng - vñn ðñ nóng

Trong bñ i cñ nh nhñ vñ y, hiñ n giñ i ngoñ i giao, các nhà hoñ ch ðñ nh chính sách cùng hñ c giñ ngày càng giñ m bñ t sñ tin tññ ng rñ ng Hoa Lñ c có thñ là mñ t siêu cññ ng hòa bình trong tññ ng lại.

Gñ n ðñy, nhiñ u hành ðñ ng gây hñ n ngày càng ðáng ngñ i cñ a Bñ c Kinh khiñ n ngññ i ta lñ i càng giñ m ðñ sñ tin tññ ng nhñ vñ y, tñ vñ tàu TQ ðñm tàu tuñ n duyên Nhñ t Bñ n ðñ khu vñ c quñ n ðñ o mà Tokyo giñ i là Senkaku, TQ giñ i ðñ i u Ngñ , qua ðó phñ a Bñ c Kinh ðñ i Tokyo xin lñ i, cho tñ i chuyñ n Hoa Lñ c bày tñ thñ ðñ bao che Bñ c Hàn sau khi có bñ ng chñ ng rñ ng Bình Nhññ ng là thñ phñ m bñ n chìm chiñ n hñ m Cheonan cñ a Nam Hàn khiñ n 46 thuñ thñ tñ vong, và bao che cñ chuyñ n Miñ n Bñ c CS phño kñch Miñ n Nam.

Bñ trññ ng Quñ c Phòng Mñ Robert M. Gates (P) trò chuyñ n vñ i ðñ ðñ c Mike Mullen, tham mñ u trññ ng liên quân trong mñ t phiên ðñ u trñ n vñ ðñ toán ngân sách cho Bñ Quñ c Phòng, ðñ i Washington, DC hôm 16/6/2010. AFP

ðó là chñ a kñ tàu TQ nhiñ u lñn sách nhiñ u tño bñ o tàu hñ i quân Mñ , kñ cñ Khu trñ c hñ m USS John S. McCain và tàu thăm dò ðñ i ðññ ng USNS Impeccable.

Nhñ ng có lñ hành ðñ ng ðáng ngñ i hàng ðñ u tñ Hoa Lñ c là Bñ c Kinh tñ khñ ng ðñ nh có chñ

quy n g n tr n Bi n Đông, cho đây là “quy n l i c t l i” c a h khi n Hoa K , qua Ngo i tr ng Hillary Clinton, tuyên b khu v c Bi n Đông cũng là quy n l i qu c gia c a Hoa K , nh GS Nguy n M nh Hùng nh n xét:

"V n đ Bi n Đông thì Hoa K và TQ có l p tr ng khác bi t, n u không mu n nói là đ i ch i v i nhau. Trong khi B c Kinh coi toàn vùng này là l i ích c t l i c a h , thì Hoa K cũng xác nh n r ng đó là vùng thu c l i ích qu c gia c a Hoa K . Còn T l nh l c l ng M t i Thái Bình D ng thì nói r ng đây là quy n l i s ng còn c a M ."

TQ xem Hoa K nh m t siêu c ng đang xu ng d c và đang ra s c ngăn ch n s tr i d y c a B c Kinh, trong khi M lo ng i v tnh th n dân t c quá khích TQ, nh t là sau khi Hoa L c đ t đ c th m nh đáng k v kinh t , quân s .

Theo các quan sát viên thì 1 n c M suy y u s d n t i tình tr ng b t n đ nh dài lâu v vùng Đông Á, và đ ng th i đe do t i ho t đ ng th ng m i ôn hoà t t đ p lâu nay mà c s h ng th nh cùng nhi u quy n l i khác c a M cũng trông c y vào. Do đó, Hoa K c n duy trì th m nh đ b o đ m thu l s m u t và chi n l c c Bi n Đông.

Câu h i đ c nêu lên là s mâu thu n xem ch ng nh ngày càng sâu s c gi a “quy n l i c t l i” c a TQ và “quy n l i qu c gia” c a Hoa K t i Bi n Đông có th nh h ng ra sao t i khu v c này, GS Nguy n M nh Hùng nh n xét:

"S mâu thu n M -Trung nh v y có nh h ng đ n khu v c Bi n Đông. nh h ng đ u tiên th hi n qua cu c đ i tho i Shangri-La Singapore h i tháng Sáu năm v a qua khi có l i qua ti ng l i gi a T ng tr ng Qu c phòng M Robert Gates và Tr ng phái đoàn quân s TQ, t ng Mã Hi u Thiên. V này làm nóng l i tình hình khu v c .

nh h ng th 2 là s xu t hi n và can d tích c c c a Hoa K vào vùng này khi n nh ng qu c gia nh Á Châu, nh t là Đông Nam Á, đã dám đ ra nh ng chính sách b o v quy n l i c a mình m nh đ n h n đ i v i TQ.

“Vấn đề Biển Đông thì Hoa Kỳ và TQ có lập trường khác biệt, nếu không muốn nói là đối chọi với nhau. Tôi nghĩ lập trường Mỹ thì Thái Bình Dương thì nói rằng đây là quyền lợi sẵn có còn của Mỹ.

GS Nguyễn Mạnh Hùng nhà hàng thứ 3 là TQ tìm thấy có thái độ dõu dàu – chần chừ tìm thấy thôi. Nhà hàng thứ 4 là có sự hợp tác chặt chẽ hơn giữa Hoa Kỳ và các quốc gia khác ở Đông Nam Á và cả toàn vùng Á Châu, nhất là những nước mà trước kia thích đi ngược dòng như Việt Nam, Nhật Bản, Trung Hoa.

Nếu xét bao quát hơn, tức vượt khỏi vùng Biển Đông đến Đông Bắc Á và rồi thế giới, thì Hoa Kỳ và Trung Quốc ra sức gây nên hàng loạt ra sao, Giáo sư Nguyễn Mạnh Hùng cho biết:

"Bây giờ trên thế giới, Hoa Kỳ muốn TQ cùng tác động giới quyền lợi mà sự kiện. Sự cùng tác của TQ với chúng ta để giới quyền lợi 2 vấn đề quan tâm nhất của Mỹ, đó là vấn đề chống trình nguyên tử của Iran và Bắc Hàn, nhất là trước nguy cơ lo ngại khí giới này bị lọt vào tay quân khủng bố.

Ngoài vấn đề này, Hoa Kỳ và TQ là những quốc gia đang rất cần nhiên liệu, nên TQ hiện đang cùng tranh với Mỹ để tìm kiếm, khai thác, thu mua nhiên liệu với ngày càng nhiều trên thế giới - ở cả Á Châu, Phi Châu và Châu Mỹ La Tinh.

Trong tình hình đó thì Hoa Kỳ phải tìm cách có liên hệ tốt với Việt Nam những nước mà Mỹ không ưa, hay có thể nói là thù địch với Mỹ, như Venezuela, Cuba, Miến Điện, Iran rồi Bắc Hàn nữa."

An ninh quốc phòng

Giữa lúc Hoa Kỳ bán vũ khí cho Đài Loan, cùng cố liên minh Mỹ-Nhật, xúc tiến thao diễn quân sự với Nam Hàn, tuyên bố Biển Đông là “quyền lợi quốc gia” của Mỹ ..., thì hiện Bắc Kinh lại càng nghi kỵ Washington về mặt an ninh cho dù hai nước ra sức gia tăng về mặt kinh tế, tài chính.

Quân đội Giải phóng nhân dân Trung Quốc bước lên Đồi Lẽo đẽo ng Nhân dân ở Bắc Kinh hôm 9/11/2010, chào mừng Thủ tướng Anh David Cameron. AFP photo

Cũng chính vì lý do an ninh mà Hoa Kỳ có thể ra sức ngăn chặn TQ trỗi c khi Bắc Kinh th t s tr thành siêu c ng mang dòng máu bành tr ng Hán T c.

Theo các chuyên gia thì Hoa Kỳ và Trung Quốc hiện v n còn nh ng t ng đ ng, cùng h ng l i t công cu c toàn c u hoá, t th tr ng t do n i hai c ng qu c này mua nguyên li u và xu t c ng thành ph m. C hai đ u c n m t th gi i n đ nh đ ng ch n hi m ho h t nhân.

Nh ng nói theo t The Economist, ng i ta s r ng tình tr ng tranh ch p, xung kh c, b t tín nhi m M -Trung, n u dài lâu t i m c tr m tr ng, có th l m vào tình tr ng h u ngh nh Anh và Đ c Qu c tr c khi Thủ Chi n Thủ Nh t x y ra.

Bài t a đ “S Tr i D y C a Trung Quốc và Con Đ ng D n T i Chi n Tranh” đ c t Asia Wall Street Journal đăng t i h i tháng 8 v a r i có c nh báo r ng s đi lên c a TQ có th gây ra tình tr ng c nh tranh an ninh căng th ng v i Hoa Kỳ, đ n t i nguy c r t l n là chi n tranh gi a 2 c ng qu c kinh t nh t nh th gi i này.

Mỹ - Trung cộng tranh quyền lực

Tác Giả: Thanh Quang, phóng viên RFA
Thứ Hai, 03 Tháng 1 Năm 2011 14:46

Nhưng GS Nguyễn Minh Hùng khẳng định rằng chỉ nhìn cuộc Mỹ-Trung, ít ra cũng trong giai đoạn này, sẽ không xảy ra, vì "TQ biết mình không phải là đối thủ của Hoa Kỳ".

Trước tình trạng giằng co này vậy của hai siêu cường Mỹ-Trung, nhưng quốc gia nằm trong vùng tranh giành như hàng nghìn Việt Nam hiện còn cần nhận thức và khôn khéo để không bị rơi vào thế là thu được lợi ích cho đất nước.